

04.09.2017

Asia/11

§ 778

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta

HEL 2017-007524 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle sen alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin kuntaosuus kuluvalta vuodelta vastaa kaupungin talousarvioon kirjattua. Helsingin kuntaosuus tulee mitoittaa kaupungin määrärahavarausten (2,050 milj. euroa) mukaiseksi, eikä kuntaosuu- den tule reaalisesti kasvaa myöskään taloussuunnitelmakaudella

HSY:n tulee pyrkiä mitoittamaan investointinsa ja tulorahoituksensa siten, että asetetun tavoitteen mukainen omavaraisuusaste voidaan jat- kossa saavuttaa.

Kaupunginhallituksella ei ole muuta huomauttamista suunnitelmaehdo- tuksen johdosta.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HSY:n hallitus pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkia antamaan 1.9.2017 mennessä lausuntonsa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2018 — 2020.

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmasa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnolla olevan talousarvion ja -suunnitelman lisäksi HSY:n ympäristöohjelma valmistellaan lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2017.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon talousmallioletukset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2018 on käytetty 0,8 -0,6 %:a, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2018 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n yhtymäkokouksen 18.11.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017 - 2026.

Tavoitteet

PKS -koordinaatioryhmän asettamat tavoitteet

PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 viimeksi kuluneelle valtuustokaudelle HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon lopullisessa taloussuunnitelmassa ja investointiohjelmissaan:

- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.

- Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä.
- Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle. Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun.
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2018. Tästä päätetään vuosittain.

PKS -koordinaatioryhmä ei ole vielä hyväksynyt HSY:lle uusia tavoitteita kuluvalle valtuustokaudelle, mutta edellä esitetyjä tavoitteita voidaan edelleen pitää suuntaa antavina.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2018 — 2020 tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2018 — 2020 tavoiteasetanta perustuu yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään strategiaan 2020, jonka laatimisen pohjana on ollut mm. PKS-koordinaatioryhmän tavoitteisto, ainoastaan tavoitearvot vuodelle 2018 on päivitetty.

Tavoitteiden pohjana ovat seuraavat strategiset päämäärät:

- Ympäristön tila on parantunut
- Toimintavarmuus on korkea ja verkostojen toiminta on optimoitu.
- HSY:n palvelut vastaavat asiakasryhmien tarpeisiin ja asukaskokemus on parantunut.
- HSY:llä on merkittävä rooli alueen materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisessa sekä materiaalivirtojen hyödyntämisessä.
- Tuottavuus on merkittävästi ja mitattavasti parantunut ja rahoituksen hallittu tasapaino on saavutettu niin, että myös investointimenot kätetään tulorahoituksella.

Toiminta

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän arvioidaan kasvavan vuosittain noin 0,4 % perustuen toiminta-alueen arvioituun 1 % vuosikasvuun ja toisaalta veden ominaiskulutuksen ennakoituun 1,1 % vuosittaiseen vähenemiseen. Vuonna 2018 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 92,5 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 73,5 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 138,5 miljoonaa m³.

Vesihuoltolain mukainen hulevesisopimus jäsenkuntien ja HSY:n kesken pyritään saattamaan voimaan ensi vuoden alusta. Sopimuksen on tarkoitus selkeyttää hulevesivastuita, mikä tulee heijastumaan pitkällä aikavälillä koko hulevesijärjestelmän toimintavarmuuden paranemisenä. Kaupunkien yhteisen kuntatekniikan seurantaryhmän esitys sopimukseksi on tarkoitus saattaa HSY:n hallituksen käsiteltäväksi ja edelleen kaupunkien päätöksentekoon lähiaikoina.

Vuonna 2018 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,1 miljoonaa jäteastia-tyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 320 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä 247 000 tonnia. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 290 000 tonnia, josta biojätettä on 50 000 tonnia ja muita hyödynnettäviä jätteitä noin 149 000 tonnia.

Vastaanotettavien maa-ainesten määräksi arvioidaan noin 84 000 tonnia.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2017 - 2019. Yksityiskohtaisella tasolla laaditun suunnitelman mukaisesti henkilöstömäärän lasku loivenee suunnitelmakauden aikana. Vuoden 2018 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 771 pysyen vuoden 2017 tasolla. Henkilöstömäärien toteutumukset ovat jääneet suunniteltua alemmalle tasolle.

Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2018 - 2020 ja muutokset huomioidaan lopullisessa taloussuunnitelmassa syksyllä sen laadinnan yhteydessä.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2018 ovat 351,4 miljoonaa euroa, 3,8 miljoonaa (-1,1 %) vähemmän vuoden 2017 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä vesitaksoissa oletetun 0,8 % inflaatiokorotuksen lisäksi 0,7 % reaalikorotus. Jätehuollossa korotuksia ei ole vuonna 2018 oletettu tehtävän. Suunnitelmavuosille on jätehuollossa kuitenkin laskettu 2,0 % reaalikorotukset.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksusuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin 1 % HSY:n toimintatuoloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuo-

tannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2018 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,12 miljoonaa euroa (4,10 milj. vuonna 2017).

Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Helsingin osuus kuntien maksuosuudesta on 50 %, tänä vuonna kaupungin talousarvion mukainen 2,050 miljoonaa euroa. Sen lasketaan suunnitelmakaudella kasvavan ensi vuodeksi 2,059 miljoonaan (0,4 %) ja suunnitelmakauden lopuksi vuoteen 2020 mennessä 2,151 miljoonaan euroon.

HSY:n toimintamenot vuonna 2018 ovat 175,1 miljoonaa euroa, 3,0 miljoonaa (-1,7 %) vähemmän vuoden 2017 ennusteeseen verrattuna. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset, kuten kemikaalikulusten normaalia nopeampi kohoaminen sekä eräät kertaluonteiset kustannuserät (mm. Suomenojan pilaantuneiden maiden käsittely sekä Tikkurilan vesitornin purku). Jätehuollossa toimintakuluihin vaikuttavat mm. jätteenkuljetuksen käsittelyosuuden läpilaskutuksen vaihteellinen lopettaminen sekä jätevoimalan läpilaskutuksen kirjaustavan muutos, joilla kuitenkin ei ole tulosvaikutusta.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2018 on 178,2 miljoonaa (50,7 %), kun se vuonna 2017 ennustetaan olevan 179,0 miljoonaa (50,4 %). Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ollen 183,0 miljoonaa (51,7 %) vuonna 2019.

Nettorahoituskulut vuonna 2018 ovat 69,4 miljoonaa, 1 miljoonaa vuoden 2017 ennustettua tasoa enemmän. Korkokuluista 63,0 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Näiden osuus vähenee suunnitelmakauden lopulla, kun perustamislainojen ensimmäiset lyhennykset alkavat vuonna 2019. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,0 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2018 vuosikate on 108,8 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 217,7 miljoonaa euroa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 367 miljoonaa euroa toteutuvasta investointitasosta riippuen. Jätehuollon toimialalla tulorahoitus kattaa toimialan investoinnit täysimääräisesti kaikkina suunnitelmavuosina.

Tilikauden tulos vuonna 2018 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen +8,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on +8,3 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HS Y:n yhtymäkouksen 18.11.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017 - 2026. Investointeja päivitetään tiedossa olevien muutoksien osalta syksyllä laadittavassa lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa.

Vuonna 2018 investoinnit ovat yhteensä 198,7 miljoonaa euroa, josta 188,0 miljoonaa on vesihuollon ja 10,1 miljoonaa jätehuollon investointeja.

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämistä investoinneista merkittävimpiä hankkeita ovat mm. Finnoo ja Perkkää Espoossa, Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta ja Pasila Helsingissä sekä Kehäradan asemaseudut Vantaalla.

Haja-asutusalueiden osalta käynnistetään vesihuollon rakentaminen mm. Pakankylässä Espoossa sekä Kiilan alueella Vantaalla.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinneista merkittävin investointi on Pitkälän vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja rakennustekninen saneeraus.

Vedenjakeluverkoston merkittävimmät investoinnit suunnitelmakaudella ovat Hiekkaharjun uuden vesitornin rakentaminen, uusi yhteys Vanhastakaupungista Ala-Tikkurilaan, uusi yhteys Mäkkylästä Kauniaisten vesitornille sekä Porkkalankadulta Ruoholahteen johtava varmistusyhteys.

Merkittävimmät viemärintijärjestelmän investoinnit suunnitelmakaudella ovat Kivistön ja Koillis-Espoon runkoviemäri, sekä Jokivarsi - Mikkola runkoviemäri.

Verkostosaneerauksessa keskitytään runkoyhteyksien toiminnan varmistamiseen. Merkittävä osa verkostosaneerauksista tehdään yhteishankkeina kaupunkien katutöiden kanssa. Etelärannan vesihuoltoverkostot uusitaan ja alueen sekaviemäriverkon ylivuotojen hallintaa parannetaan. Vanhoja vesihuoltotunneleita kunnostetaan.

Jätevedenpuhdistuksen investoinneissa merkittävin on Blominmäen jätevedenpuhdistamohanke. Lisäksi Viikinmäen puhdistamon toiminnan kannalta kriittinen purkutunneliyhteys välillä Viikinmäki - Viikki kahden-

netaan ja varaudutaan käynnistämään ravinteiden poistoa tehostavia investointeja suunnittelukauden lopulla.

Jätehuollon investoinneista keskeisimmät ovat jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen liittyviä rakennustöitä. Suunnitelmakaudella tehdään mm. vuonna 1987 valmistuneen kaatopaikan vanhan tasausaltaan saneeraus, rakennetaan tulvapumppaamo, toteutetaan vuosittaiset kaatopaikkojen pintarakenteet, tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpitosaneeraukset, tehdään kompostituotteen käsittelyä varten kenttäinvestointeja ja tehostetaan jätteenkäsittelykeskuksen sekä prosessien energiatehokkuutta.

Suunnitelmakaudella varaudutaan Seutulan käytöstä poistetun kaatopaikka-alueen perustilan selvittämiseen ja kunnostamiseen viranomaisten ja jätehuollon uusien toimintamallien edellyttämällä tavalla. Seutulan alueen suunnitelmallinen kehittäminen kiertotalouden tarpeisiin sisältyy suunnitelmakauden vuosien 2018 - 2020 investointihankkeisiin. Vuoden 2017 aikana alueelle rakentuu HSY:n jätehuollon puujätteen käsittely- ja varastointikenttä. Suunnitelmissa on hyödyntää Seutulan alueen rakentamisessa kierrätysmateriaaleja ja osoittaa aluetta kiertotalouden käyttöön.

Aluepalveluissa varaudutaan mm. vuoden 1990 alussa valmistuneen Kivikon jätepalvelukeskuksen korjaus- ja täydennystöihin. Suunnitelmakauden lopussa on myös suunniteltu kehitettäväksi uuden tyyppistä palvelukonseptia Sortti-asemien toimintaan.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,2 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2017 ennusteen mukaan noin 284 miljoonaa, mikäli vuoden 2017 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosien ennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, jonka vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 367 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 125 miljoonalla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 525 miljoonaa euroa.

Lähivuosien erittäin suurista investoinneista johtuen HSY:n omavaraisuusaste heikkenee asetetuista tavoitteista poiketen koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2020 lopussa 26,2 % kun viimeisimmässä ti-

04.09.2017

Asia/11

linpääätöksessä omavaraisuusaste oli 28,2 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavasta ulkopuolisesta lainarahoituksesta johtuen heikentää omavaraisuutta.

Liitteet

HSY:n hallituksen lausuntopyyntö on liitteenä 1, ote hallituksen pöytäkirjasta liitteenä 2 ja alustava toiminta- ja taloussuunnitelma liitteenä 3. Alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelman liitteinä on taulukko strategian indikaattoreiden lähtötasosta vuonna 2013, toteutumasta vuosina 2014-2016 ja tavoitearvoista vuosille 2018 ja 2020.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSY:n lausuntopyyntö 20.6.2017
- 2 Ote pöytäkirjasta 16.6.2017
- 3 Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2018-2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HSY
Talous- ja suunnitteluosasto